

Slánské rozhovory 2011 – Rusko

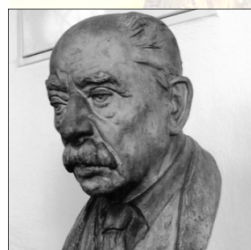
Slaný 4. října 2011

■ Po minulých slánských konferencích, které byly více méně věnovány regionální historii (Louny, Rakovník), navážeme na úvodní ročníky se „vzdálenější“ tematikou (Itálie, Španělsko) a otevřeme další téma, letos ve vztahu k východu – Rusku. Pro mnohé účastníky předešlých setkání téma možná překvapivé, ale dnes, téměř čtvrtstoletí po roce 1989, kdy ruština již není povinným jazykem na školách a v divadlech se nemusí hrát sovětské hry, si uvědomujeme, že nás mnohé z ruského umění a kultury inspiruje a spojuje.

■ Ostatně i ve Slaném máme taková pojítka s předrevolučním Ruskem. Málokdo ví, že se ve Slaném v roce 1881 narodil BOHUMIL MUŽÍK (†1931), významný překladatel ruské literatury, jak klasické, tak té novější. A musíme také uvést historika JANA SLAVÍKA (*1885, †1978), rodáka z nedalekých Šlapanic, který sice jen velice krátce studoval na slánském gymnáziu, ale později se stal vynikajícím historikem, jenž se soustavně zabýval dějinami Ruska. Během konference připomeneme dvě osobnosti spojené přímo s městem Slaným, a to Viléma Michla a Antonína Hraběte.

■ VILÉM MICHL (*1873, †1973) působil v Rusku od roku 1913, bojoval proti rakouskému mocnářství a po nástupu rudých se v roce 1921 vrátil domů do Slaného; jak sám píše, byl to biblicky řečeno „návrat ztraceného syna“. O svých ruských válečných zážitcích nerad vyprávěl a ani se nechlubil, že získal vyznamenání v carské armádě. Přivezl si však z Ruska několik památek a mezi nimi nechyběly ikony.

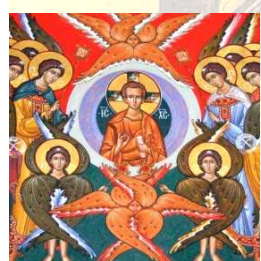
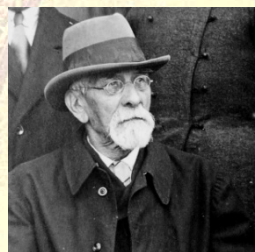
■ Pro poznání ruského výtvarného umění, a to nejen ve Slaném, má určitě význam ANTONÍN HRABĚ, který působil v Moskvě jako rámař obrazů a bohatou kolekci maleb si po roce 1917 přivezl z Ruska do Slaného. V roce 1920 pak uspořádal ve Slaném výstavu ruských malířů; tehdy některá plátna získali bratři Josef a Karel Čížkovi a i další zájemci o výtvarné umění. Od Antonína Hraběte pochází nejen několik obrazů v Národní galerii, ale i řada drobných ikon, a to včetně malby významného ruského malíře V. D. Polenova – Krajina ve slunci (na obrázku) ve sbírkách slánského muzea. Antonín Hrabě je pochován na slánském hřbitově a jeho výtvarně pozoruhodnou bustu zhotovil slánský sochař

VÁCLAV NEJTEK (*1899, †1958), který se narodil v Moskvě.

■ **Slánské rozhovory 2011** připravujeme společně se SLOVANSKÝM ÚSTAVEM AV ČR a ve spolupráci s NÁRODNÍ KNIHOVNOU ČR – SLOVANSKOU KNIHOVNOU. Na rozhovorech se rovněž podílí VLASTIVĚDNÉ MUZEUM VE SLANÉM. Záštitu nad konferencí převzala ředitelka Slovanského ústavu PHDR. HELENA ULBRECHTOVÁ, PH.D. a RNDR. IVO RUBÍK – starosta města Slaného. Ze široké palety témat jsme vybrali čtyři – *Slovanská knihovna a Rusko* ■ *Ruská filosofie a teologie* ■ *Ruská emigrace v Čechách po roce 1917* ■ *Pravoslavná ikona*.

■ Po úvodním příspěvku PHDR. MARKA PŘÍHODY, PH.D. (Ústav východoevropských studií FF UK), který načrtne v historické skice vzájemné dotýkání a potýkání Česka a Ruska, bude následovat uměleckohistorický blok, v podstatě věnovaný zejména pravoslavné ikoně. V úvodu PHDR. JULIE JANČÁRKOVÁ, PH.D. (Slovanský ústav AV ČR) připomene významné kunsthistoriky spojené se starou ruskou malbou. Jednou takovou osobností bude Nikodim Pavlovič Kondakov (detail fotografie z archivu Památníku národního písemnictví), ten v roce 1920 emigroval do Cařihradu a do Bulharska, kde byl profesorem Sofijské univerzity. Roku 1922 se přestěhoval do Prahy, kde přednášel až do své smrti. Jeho žáci založili Seminarium Kondakovianum, od roku 1931 Kondakovův ústav. V referátu se zastaví rovněž i u byzantologa N. L. Okuněva (*1886, †1949) a zmíní i Vladimíra Fialu (*1922, †1997). Ve sbírkách kladenského muzea se nachází ikona **Zmrtvýchvstání – Sestoupení do pekel**, kterou doplňují zobrazení hlavních svátků pravoslavného liturgického roku (Dvanáctero); její ikonografii přiblíží MGR. HANUŠ NYKL, PH.D. (Slovanský ústav AV ČR, Ústav východoevropských studií FF UK).

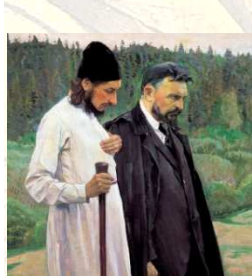
■ Ruské ikonomalbě bude věnována i výstava **Ruská ikona** ve Vlastivědném muzeu ve Slaném. Vedle zmíněné „kladenské ikony“, několika drobných ikon ze slánského muzea a slánských soukromých sbírek budou v expozici dominovat ikony současného ikonopisce Antona Jaržombeka. Výstavu uvede představený Pravoslavné církevní obce u chrámu sv. Václava v Litoměřicích archimandrita THDR. MAREK KRUPICA, TH.D. (Husitská teologická fakulta UK).

■ Od 5. září do 5. října tohoto roku proběhne na chodbě Knihovny Václava Štecha ve Slaném výstava – **Slovanská knihovna - součást tradic české slavistiky**, kterou připravují pracovníci Národní knihovny ČR. Slovanská knihovna byla založena roku 1924 ministerstvem zahraničí a nesla název "Ruská knihovna

ministerstva zahraničních věcí". Vznikla v souvislosti s tzv. Ruskou akcí československé vlády, kterou inicioval prezident T. G. Masaryk. Ta představovala na tehdejší dobu ve světě nevídanou pomoc emigraci z území Ruska. Byly zakládány školy, kulturní a vzdělávací instituce, spolky a další organizace, které zajišťovaly důstojné materiální a duchovní podmínky pro uprchlíky; bylo jim tak umožněno pokračovat ve studiích, odborné vědecké činnosti a ve výchově nastupující generace. Tématem **Ruská emigrace a Čechy** bude také zahájena první část odpoledního bloku, ve kterém vystoupí MGR. ANASTASIE KOPŘIVOVÁ (Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna) s příspěvkem

Ruská emigrace a Čechy a PHDR. LUKÁŠ BABKA (Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna) s referátem **Slovanská knihovna a Rusko**.

■ V závěru konference se zastavíme u **ruské filosofie a teologie**. Nejprve MGR. HANUŠ NYKL, PH.D. v referátu **Ruští filosofové v meziválečném Československu** uvede hlavní osobnosti, které ruskou filosofii za svými hranicemi rozvíjely. Poté DOC. MGR. THLIC. PAVEL MILKO, PH.D. (Ústav východního křesťanství Husitské teologické fakulty UK) v příspěvku **Portréty významných ruských teologů 20. století** připomene aktuálnost tradice ruské teologie, která se dnes dostává do středu zájmu širší veřejnosti. Svědčí o tom nové překlady prací Georgije Florovského, Alexandra Schmemanna, Vladimíra Losského, Pavla Jevdokimova a dalších.

■ **Slánské rozhovory 2011 – Rusko** proběhnou v **úterý 4. října 2011** v bývalém hotelu Grand – dnes **Městské centrum GRAND**, Třebízského 161, Slaný – od 9.30. Přesný časový rozvrh vystoupení účastníků bude k dispozici při zahájení setkání. Výstavy **Ruská ikona** a **Slovanská knihovna - součást tradic české slavistiky** budou probíhat v bývalé piaristické koleji (čp. 159) na Masarykově náměstí, kam se společně přesuneme. Předpokládané ukončení konference v 15.30. Další informace PHDR. VLADIMÍR PŘIBYL, odbor kultury MěÚ Slaný, Velvarská 136, 274 53 Slaný / tel. 312511270, pribyl@meuslany.cz / www.pamatky.slany.cz